

DIRECTOR:
Dr. AUGUSTIN POPA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSE RATE:

Un șir garmond: 6 Lei. La
publicării repetate după
invoială

Unitatea

REDACTOR:
Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Foale bisericescă-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Zel ipocrit

(*) Primăvara ne aduce, de obicei, două lucruri: ploaie și adunări eparhiale ortodoxe, în care plouă insultele la adresa bisericii noastre. Anul acesta e o nenorocire și o desiluzie. Nu plouă. Pământul s'a uscat și în zare se ridică spectrul tulburător al foametei. Desiluzie: atacurile împotriva Papei dela Roma și a uniaților lui din Ardeal sunt și ele seci și fără vlagă. Fanatismul belicos al atleților pravoslavnic suferă îngrorător de uscăciune.

Bunăvoința, ce-i drept, n'a lipsit. Programul, în multe părți, a prevăzut și tradiționala reprezentare unitofobă. Execuția însă a fost cât se poate de slabă. Nu s'a găsit nici o temă nouă. La un moment dat se părea că d. Ghibu, cu calul său de bătaie, numit „status catholicus”, a salvat situația. Istoria însă s'a înfundat fără ispravă mai de dai-Doamne. Așa că, vrând-nevrând, a trebuit reluată tot vechea piesă: Concordatul cu Roma, care în trecut a avut un succes de scenă satisfăcător și, mai ales în provincie, storcea infalibil ropot de aplause.

Se pare că nici asta nu mai merge. La Cluj și la Caransebeș, cel puțin, succesul a fost deprimant. Montarea lamentabilă. Regia și culisele sechi. Nici măcar o lumină nouă. Ci: concordatul e o mare primejdie națională! Atât. De ce însă, nu ni-se spune. Deși ar fi cât se poate de interesant. Fiindcă, vezi, trăim cu el de atâția ani și nu s'a năruit Europa! — La fel uită simpaticii anticoncordatari, că prin afirmațiile lor grozave insultă toate guvernele țării. Căci toate au aprobat și menținut concordatul. Și cei mai ortodocși dintre conducătorii politici l-au declarat necesar și folositor. În frunte cu d. Iorga, Averescu, Lapedatu, Goga. Cari n'or fi, cu toții, proști și trădători, ce naiba?! Ca să nu mai pomenim pe regretatul V. Goldiș, care a avut și el pretenția de a fi fost nițel ortodox. A scris chiar și o broșură despre această temă. Pe care o încheia așa: „Cu răutăcioși și pătimiși nu discut, cu proști cu atât mai puțin”. — Cu asta închidem și noi discuția.

Trecem la singura surpriză pe care ne-a adus-o totuși primăvara aceasta. Caransebeșul are episcop tânăr, care a ținut să „se producă” cu ceva nou, neobișnuit. Tot în legătură cu Concordatul, care „aduce cu sine expansiunea tot mai îndrăznească a catolicismului”. Asta-i răul cel mare, împotriva căruia trebuie luptat. Ce-i drept — ar fi spus tânărul arhieru, după gazete („Curentul” din 11 Maiu c.) — „i-se impută bisericii noastre ortodoxe, că se ocupă prea mult cu catolicismul, neglijând problema sectelor. Ei bine, dela tribuna acestei adunări eu susțin că pentru noi catolicismul este o sectă și să se ia notă că ortodoxismul nu se va da îndărăt dela nici o luptă. etc.” — Așa mai zic și eu: facel. Are avânt, are noutate și curaj. Că, în definitiv, ce-i catolicismul dla faimă? — La o bisă și jigărită sectă. Vreo 3—400 milioane de credincioși, și atâta tot! O să-i vie păr-

Morile Romei

— Repararea definitivă a unui supărător act de nedreptate —

de Dr. ALEX. NICOLESCU
episcopul Lugojului

În zilele acestea ne-a sosit dela Roma un decret a cărui importanță nu va scăpa nimănui; mai ales nu fiilor Bisericii noastre române unite. El emană dela S. Congregația orientală, sub numărul 482/33, purtând data de 9 Aprilie anul 1934, și începând cu cuvintele „Apostolica Sedes”.

Prin acest decret se închide definitiv și pentru totdeauna un capitol dureros din trecutul recent al Bisericii noastre române unite. — Prin Bulla „Christi Fideles Graeci” din 8 Iunie a. 1912 au fost smulse, prin unelțirile guvernului maghiar de pe vremuri cu colaborarea unor prelați înalți ai erarhiei maghiare, zece de parohii din trupul provinciei noastre metropolitane de Alba Iulia și Făgăraș și atribuite noiei diecese de Haidudorogh, creată din partea guvernului Tisza cu scopuri de maghiarizare.

Acum vine actul de reparație istorică, ce face onoare Scaunului Apostolic, care a știut să se ridice totdeauna deasupra intereselor politice și să țină cont numai de interesele nemuritoare ale sufletelor.

În cazul acestor parohii românești, Pontificalele de pe vremuri Pius X. fusese sedus, cum a declarat-o expres episcopului Vasile Hossu în audiența ce-i acordase la Roma spre a fi informat asupra situației. Pe cât i-a fost cu putință a și căutat să repare greșala, restituindu-ne parohiile evident românești. Numai încăpăținarea calvinului Tisza și a guvernului său, cari veneau cu noul pretențiuni absurde,

Lăzărescu de hac, dacă până acum nu s'a găsit nimenea să facă lumii acest mic serviciu! Aplaudăm. E nostim și are haz. Mai ales haz!

Ce mic apare, față de acest formidabil atlet al pravoslaviei, Patriarhul Miron dela București care, în adunarea eparhială a Ungro-Vlahiei, s'a căznit cu alte fleacuri. De ex. educația religioasă în școală. Și a mai avut și imprudența de a constata, că preoții licențiați și profesorii „sunt prea puțin pregătiți pentru misiunea lor, iar alții fără nici un zel și râvnă apostolică.” — Astfel de gânduri nu-i muncesc pe zeloșii dela Cluj și dela Caransebeș. Aici totul e ideal, tot e isprăvit. Nu mai e nimic de făcut în sânul preafericitei ortodoxii. Numai cu catolicii dăția s'o isprăvească odată! Atunci poate veni și capătul lumii. Preacucericii sunt gata de judecata cea mare!

Pe cortina care se lasă peste acest spectacol sec de primăvară dogoritoare, e scris un cuvânt din evanghelia lui Matei: „Vai vouă fariseilor și cărturarilor...”

au împiedicat încă atunci înainte de război repararea baremi parțială a greșelii făcute.

Desăvârșirea unității noastre naționale a adus cu sine și retrocedarea acestor parohii aparținute vremelnice Haidudorogului, supunându-le deocamdată episcopilor respectivi români în calitate de administratori apostolici; și e de notat că lucrul acesta s'a înfăptuit înainte de ocupația armatei române, așa cum o cerusem eu la vremea sa, în calitate de reprezentant (procurator) la Roma a episcopatului nostru român unit.

Actul de acuma este încununierea acelei dispoziții vremelnice punând capăt definitiv și pentru totdeauna unei situații ce făcea să rămână încă în suflete ceva umbră de îndoială, că revenirea acelor parohii nu ar fi perpetuă într'o eventuală schimbare a lucrurilor în lumea turbure de astăzi. Or, prin decretul Romei dispăre și acest reziduu de îndoială.

Decretul Romei vine la vreme oportună pentru a spulbera o legendă, că Roma i-ar menaja cu tot prețul pe Unguri, asociindu-se la politica ducelui Mussolini care, bănuim, le cam face ochi dulci. Cui i-a trebuit încă o dovadă în plus pe lângă celelalte multe pe cari le-a furnizat Roma dealungul veacurilor, că pe ea n'o interesează decât interesele nemuritoare ale sufletelor, o are și de data aceasta în mod foarte elocvent. Dispare deci o legendă pe care adversarii Bisericii noastre române unite o știu cultiva așa de bine, spre a seduce pe cei naivi și ignoranți.

Mulțumim Romei pentru această lecție, care pe adversarii noștri îi va face mai prudenți, dacă, firește, îi arde de adevăr și nu de urmărirea unor scopuri inavabile.

Morile Romei macină încet, dar sigur!

Focar de anarhie. La „legea pentru apărarea statului” a vorbit, între alții, cu talent și violențe, d. Pamfil Șeicaru, deputat și directorul ziarului „Curentul”. A găsit în lege părți bune și rele. S'a bucurat în special de art. 13. așa cum fusese redactat la început. Acesta era menit să sfarme toate „focarele de anarhie”, ascunse sub mantaua suspectă a „societăților secrete”. Intre ele, de sigur, francmasoneria, ca cea mai importantă și mai primejdioasă.

Oratorul mărturisește, că n'a luat nici odată în serios această asociație deghizată, cu vocabularul ei perimat și simbolica ei comică. Dar acum intră în ea magistrați și ofițeri. Primejdia nu mai poate fi bagatelizată. Fiindcă — argumentează d. Șeicaru — „aceste societăți au gradele lor ierarhice.” Păterile aceste

oculte se pare că sunt așa de mari, încât gradele francmasonice sunt mult mai eficiente decât gradele pe care le poate oferi Statul". Prin aceasta, evident, se răstoarnă ordinea în stat. Fiindcă loja poate împărți porunci în contradicție cu ordinul statului. Și un general din armată poate avea superior ierarhic în loja un ofițer inferior, de poruncile cărui trebuie totuși să asculte. — Această primejdie de anarhizare nu poate fi ascunsă după paravanul *filantropiei* nevinovate pe care o afișează statutele inocente ale francmasoneriei. „Eu — zice d. P. Ș. — nu știu ce rost are o *filantropie secretă și misterioasă*, filantropie cu destinațiuni atât de ciudate, încât nimeni nu o poate tălmăci". De aceea distrugerea francmasoneriei este necesară.

Din nenorocire însă nu se va ajunge aici. Tot d. Șelcaru e nevoit să constate, că art. 13 al proiectului a fost modificat — de ce și de cine? nu se știe — în așa fel, ca „venerabilii” să poată lucra liniștiți în becurile lor ascunse. Este interzisă formarea numai a acelor societăți, „cari își vor tăia existența sau statutele lor în scopul de a eluda dispozițiunile prezentei legi”. — Francmasoneria nu intră în această categorie. „Nu există oameni mai „cumsecade” decât francmasonii. Ei sunt oameni tăcuți, oameni liniștiți. Dacă aș crede în metempsihoză aș spune, că ei sunt reîncarnații lilieclilor, atât se strecoară de bine în umbră, atât se feresc de lumină”. Pe față ei nu vin în conflict cu legea. Totuși revoluția lui Bela Kun din Ungaria ei au făcut-o. Simpatiele lor pentru extrema stângă sunt arhicunoscute. Chiar această neașteptată modificare a art. 13. dovedește puterea lor ascunsă.

De aceea, guvernul trebuie să lovească nu numai anarhia de dreapta, ci și pe cea de stânga. În special miniștrii justiției și armatei să răspundă precis dacă admit ca magistrați și ofițeri să intre în loja. Și intră așa de mulți, încât noi nu mai știm dacă mâine gradele nu se vor mai putea căpăta în armată decât dacă faci parte dintr-o loja francmasonică.

Cuvântul curajos al d. Șelcaru atacă o rană din cele mai dureroase și mai primejdioase a țării. Tot ce a mai rămas sănătos în societatea noastră trebuie să se ridice pentru distrugerea „lilieclilor” cari în cazanele lor secrete fierb anarhia și dezastrul!

Paliative; — și atâta tot

Cronica fărădelegilor tinerești încează încă o ispravă: s'a dat peste o nouă bandă de 5 liceeni, ce pune la cale jafuri și, firește, omoruri „la caz de lipsă”. Toți cinci în vârstă relativ fragedă, (17—18 ani); toți dela licee din Capitală, clase învecinate (a cincea și a șasa), și toți „o inimă și un gând”. Că n'au putut da lovitura, — nu-i vina lor. Dâșii se îngrijiseră, — del ca omul, — de revolvere, cartușe, unelte de spargere, măști spre a-și ascunde identitatea, mănuși de circumstanță, nu cumva să lase amprente digitale. Și nici chiar șnurul reglementar nu lipsește din acest echipament activist sul generis. Dar cine poate lupta cu fatalitatea veșnic vigilentă? Ori poate, — mai știți? — va fi având încă zile îndelungate bătrâna Mița Petrescu, luată la ochi de tovarășii cu ghinion?

Ach, Ekel, Ekel, Ekel (cum ar izbuni scârbit, Nietzsche). Ce adâncuri de întunec și de înspăimântătoare ruine sufletești lasă să se întrevadă această înjghebare sinistră, din care nu lipsește nici femela, identificată într-o amazoană dela liceul de fete „Carmen Sylva” din aceeaș cetate a lui Bucuri înjghebare ce se prea poate să nu fie un caz izolat ci doar o verigă dintr'un lanț, o țâșnire imundă, dar numai parțială, a unui fluviu suteran.

Și acum: puși în fața acestui rău ce ne amenință cu prăbușirea și neantul întreagă organizația socială, ce fac cei cu răspundere pentru viitorul neamului și al țării? Iată ce: Țin stat, în cerc restrâns, la care iau parte, între alții: un primprocuror, un judecător de instrucție, șeful serviciului Siguranței Capitalei. Printre ei însă nici un om al bisericii; nici

un inițiat într'ale sufletului. Deși problema, evident, înainte de toate, e sufletească și soluționarea ei serioasă așigderă. Rezultatul? Precum era de prevăzut: o circulară, cu măsură, — ca ele. Poftim:

„Elevii, cari vor fi dovediți că nu poartă în tot timpul și în tot locul *uniforma școlară și cu numărul de ordine cusut cu mașina* vor fi imediat eliminați din școală. Vor fi obligați și elevii din cl. VII-a să poarte uniformă și numărul de ordine până la absolvirea școlii.

Aceeaș pedeapsă se va aplica elevilor, care vor fi găsiți *după ora 9 seara, umblând pe străzi*, afară de cazul când sunt cu părinții.

Ministerul Instrucțiunii a intervenit la organele polițienești spre a se face *razii în orele de seară* și a identifica pe toți elevii care contravin dispozițiilor de mai sus. Elevii identificați de poliție vor fi eliminați.

Orice elev va fi găsit la *cinematograf sau în alt local de spectacol*, fie chiar însoțit de părinții săi, fără a avea o învoire a direcțiunii școlii, va fi imediat îndepărtat din școală.

Toți elevii să aibă două feluri de carnet: a) *Carnetul de identitate*, de forma unei cărți de legitimație, cu fotografia elevului și viza direcțiunii școlii, să fie purtat în permanență de elevi.

b) *Carnetul de școlaritate* va avea file în care elevii vor trece zilnic subiectele lecțiilor lor date, profesorii vor trece toate observațiunile privitoare la: frecvență, notare, etc...

În fiecare săptămână directorii școlilor vor lua măsuri să controleze prin diriginții claselor pe elevi ce cărți citesc și ce obiecte au asupra lor.

Cei ce vor fi găsiți cu cărți nerecomandate de școală sau cu obiecte proh'bite, vor fi imediat eliminați din școală.

Îndată ce un elev lipsește dela școală, în aceeaș zi să fie controlat acasă și anunțat părinții.

Și cu asta, — basta. S'a pus capăt răului. Cel puțin așa se pare că-s convinși cei dela cari a pornit această circulară. Fericiți căși se

Foiața „Unirii”

Directive practice

Date de S. Paenitentiaria din Roma, în legătură cu Constituțiunea apostolică Quod superiore anno, spre orientarea confesarilor

Trad. P. Străjeru

VI. Duhovnicii — cari pot să deslege chiar și de censuri publice, — trebuie să fie în clar cu următoarele:

Cei ce au fost loviți nominal de vreo censură, ori au fost anunțați publice ca atari, câtă vreme n'au satisfăcut în forul extern amăsurat dreptului, nu se pot bucura de binefacerile jubileului. Dacă însă în forul intern se vor lăpăda sincer de cerbicoșia de până aci și se vor dovedi bine pregătiți, pot fi deslegați în forul sacramental, — pe lângă cautele evitării scandalului, — dar numai pentru ca să poată câștiga indulgența jubilară, cu însărcinarea de a se supune cât mai curând cu putință și hotărârilor forului extern, după prevederile Dreptului.

VII. Cătu-i pentru păcatul rezervat, în înțelesul can. 894, prin însăși firea sa,¹⁾ duhovnicii să nu deslege pe cel vinovați de el decât dacă aceștia, căindu-se, vor retracta formal denunțarea falsă și, de vor fi urmat

¹⁾ Canon 894: Singurul păcat rezervat prin însăși firea sa Sfântului Scaun este denunțarea falsă, prin carea un preot nevinovat e părțit la judecătorii bisericesti de crima sollicitațiunii.

dintr'asta pagube, le vor îndrepta după puteri. Pe deasupra le vor mai impune și canon greu și îndelungat.

VIII. Dacă-i vorba de cazul, — fie și secret, — pe care-l prevede can. 2342, penitentului să-i fie interzis, sub pedeapsa recidivității, de a se mai apropia pe viitor de aceea mănăstire, ori de biserica ei. Asta rămânând în vigoare pedepsele prevăzute sub n. 2 al aceluiăș canon²⁾.

IX. Să nu deslege de excomunicațiunea prevăzută în can. 2385³⁾ pe călugării apostafi,

²⁾ Canon 2342: Cad, ipso facto, în excomunicațiune rezervată Scaunului Apostolic, cei ce:

1. Violează clausura mănăstirilor femeiești, de orice obârșie, condiție sau sex vor fi, intrând în aceste mănăstiri fără îngăduință legală, asemenea și cine-i introduce sau admite; și de s'ar întâmpla ca vinovații să fie clerici, în plus vor fi suspendați pe-un răstimp ce rămâne să-l statoriască Chiriarhul după gravitatea vinei;

2. Muierile infractoare ale clausurei mănăstirilor de bărbați, precum și Superiorii și alții, ori cine ar fi ei, cari le-ar fi introdus sau admis, indiferent de vârsta lor. În afară de aceasta călugării cari le-au introdus sau admis să fie destituiți din slujba lor, dacă au vreuna, și să fie lipsiți de dreptul de vot activ și pasiv.

³⁾ Canon 2385:... Călugărul apostatat dela călugărie cade, ipso iure, în excomunicare rezervată Superiorului său mai înalt (în ierarhia monahicească) ori, dacăr fi ceva tagmă mirenească sau ne exemptă, Chiriarhului locului unde petrece, (prin ceace) este exclus dela toate funcțiunile legitime bisericesti, (adeacă, în sensul can. 2256 § 2: nu mai poate îndeplini nici una din slujbele de: administrator de bunuri bisericesti, judecător, auditor și referent, defensor vincular, promotor iustitiae et fidei, notar, cancelar, censor, avocat și procurator în cauze bisericesti); e despoiat de toate privilegiile ordinului său; iar de se va relatare, va fi lipsit

câtă vreme vor trăi înafară de legăturile cinului. Dar totuș, dacă vor avea hotărârea tare de a reveni în ordinul părăsit, să li-se dele deslegare în forul intern, după ce li-s'a fixat timpul pentru ducerea la îndeplinire a hotărârii luate, cu condiția căderii din nou în censură de nu se vor reîntoarce, în răstimpul fixat, la mănăstire. Să fie făcuți atenți însă că, atâta vreme cât petrec înafară de casa tagmei lor, sunt supuși Chiriarhiei locului și sunt pasibili, chiar și după ce se vor fi reîntors, de noui pedepse, statorite în can. 2385. În ce privește monahul fugitiv, acesta, dacă-i bine pregătit, poate fi deslegat în forul intern, chiar și dacă în sensul Constituțiunilor Ordinului său ar fi căzut în excomunicațiune. I-se va impune însă îndatorirea de a se reîntoarce în mănăstire cât mai curând posibil, pe acelaș titlu și sub aceeaș pedeapsă a recăderii, ca în cazul călugărilor apostafi. De va fi hirotonit îl atinge, în plus, și suspendarea prevăzută în canonul 2386⁴⁾.

X. Când e vorba să se schimbe voturile, lucrurile trebuiesc prinse într'un înțeles mai

pentru totdeauna de vot activ și pasiv și în plus va trebui să fie pedepsit de mai marii săi și cu alte pedepse, după greutatea vinovăției, amăsurat regulamentului de casă.

⁴⁾ Canon 2386: Călugărul fugitiv incurge, ipso facto destituirea sa din oficiu, dacă a avut vreunul în călugărie, și suspendarea, rezervată Superiorului său mai mare, de cumva-i hirotonit. Iar când ar fi să se întoarcă, să fie pedepsit după Constituțiunile ordinului, și dacă acestea n'ar prevedea nimic pentru cazul din chestie, Superiorul mai mare în tagma fugitivului să-i croiască acestuia pedepse după măsura vinei.

pot culca pe această ureche, și mai fericiți căși se pot felicita pentru felul cum au deslegat problema în fața căreia au fost puși.

Noi însă, s'avem iertare, dar nu-i putem felicita. Asta din dureros de simplul motiv că n'au soluționat nimic. Boala din chestie are lipsă de tratament radical, serios, făcut cu dragostea și priceperea specialistului de vocație, și nu de paliative luate de mână, dela cine se nimerește și cum se nimerește. Leacul în cazul de față e unul singur: *Hristos și darul său, împărțit, pe calea Bisericii, de slugile Domnului*. Cu alte cuvinte: în școală să se facă pe toată linia, începând dela școala primară și până la universitate, *educație creștină*. Să se purifice manualele de școală și să se trieze personalul didactic dovedit necorăspunzător, ori deadreptul primejdios din acest punct de vedere. Iar învățământului strict religios, precum și practicii religioase în lumea școlărească să li-se deie însemnătatea care o merită. Altfel iluzorii și zadarnice vor fi toate măsurile ca cele luate de cel dela putere. Formalități polițienești nu suplinesc conștiința și legiului de-ale maturului corp, cari deoparte sustrag în sărbători tineretului școlar dela slujbe sfinte pe titlu de instrucție prerogative ori te miri pe ce alt titlu, iar de altă parte exclud cu totul pe urmașii apostolilor din instituția „Oficiului (sic) de educație a tineretului român”, cu nesocotirea protestelor categorice și demne ale Preasf. Iuliu al Clujului și Gurie al Basarabiei, — procedee ca acestea nu vindecă nimic. Și de aceea: măsurile menționate pentru noi nu-s titlu de bucurie. Parafrazând un adagiu scriptural, fixăm desiluzionați doar atâta: *Multiplacasti domine (Anghelescu) ... circularis, sed non laetitiam!*

Grigore Dascalu

De dragul sufletelor. Răbojul nostru referitor la misiunile populare și deprinderile sufletesti din cuprinsul Provinciei mitropolitane, spre cea mai mare bucurie a noastră,

suntem în măsură să-l întregim cu noul încreștări. În *eparhia oradană* preotul misionar diecezan a ținut între 11 Februarie — 1 Aprilie, sfinte misiuni populare în șapte parohii. Și anume în: *Vălan, Fiziș, Vintire, Brătești, Mociar, Sititelec și Borozel*. Mărturisiri și cuminecări relativ multe pretutindenea (de ex. la Brătești 600). Alt fenomen foarte îmbucurător: aranjarea căsătoriei multor concubinari. (La Vălan, bunăoară, se obligă, în scris, 40 capi de familie să pună capăt acestei anomalii, păcătoase).

Reuniunea de misiuni din *Lugoj* s'a îngrijit de primeniri duhovnicești, la fel, în *Gurbea*, unde vestitor al cuvântului a fost p. *Ioan Ienea*, protopopul dela Orăștie; și la *Părul*, cu p. *Iustin Bora* protop. Grădiștei, ca misionar. — Roade îmbelșugate în amândouă parohiile.

În săptămâna Patimilor la *Cluj* a ținut neuitate și bineroditoare *exerciții spirituale* cu teologii *Preacuv*. Sa *P. Leon I Manu*, egumenul dela Moiseni. Și tot *Preacuvioșla* Sa s'a ostenit și la *Sighet*, rostind o serie de splendide *conferențe religioase* pentru elevele române unite dela liceul de fete de acolo. — Preamărit să fie Domnul pentru toată!

O mare revistă franceză despre P. canonic Coltor. „Les Amitiés Catholiques Françaises”, revista marelui societăți cu acest nume patronată de Eminența Sa Cardinalul arhiepiscop din Paris Verdier, presădată de Mgr. Alfred Baudrillart dela Academia Franceză și condusă efectiv de P. canonic E. Beaupin, în Nr. dela 15 Martie a. c. scrie la cronică următoarele:

„*La Croix*”, în Nr. din 24 Februarie a publicat un interesant articol al corespondentului nostru din București, P. canonic I. Georgescu asupra Mgr. Ioan Coltor, una din personalitățile marcante ale clerului român unit. Născut la Blaj în 1886, profesor de teologie morală la Academia Teologică din Blaj, Mgr. Coltor a fost adus de împrejurări să joace, în țara sa, un rol politic important. El a fost la

Paris, unde a avut cea mai bună primire la Cardinalul Amette pe timpul Conferinței de pace. În 1932, el a fost câțva timp subsecretar de Stat în Ministerul Muncii, Sănătății și Ocrotirilor Sociale. Mgr. Coltor a murit, în cele din urmă zile ale lui Decembrie, în urma unei emoragii cerebrale, de care a fost lovit tocmai în ziua de Crăciun în urma unei predici ce a rostit în catedrala din Blaj.

Moartea sa este o mare pierdere pentru catolicii români uniți și noi ne asociem la doliul lor prin acest omagiu adus memoriei Mgr. Ioan Coltor“.

Aducem cuvenitele mulțumiri confracțiilor noastre mai mari întru latinătate și catolicism, pentru această atât de îndatoritoare asociere la doliul nostru.

Știri mărunte

Nou canonic mitropolit. *Locul rămas vacant prin trecerea la cele veșnice a regretatului Dr. Ambrosiu, cândva Chețanu, a fost complinit săptămâna aceasta prin alegerea P. ARITON M. POPA protopop Reghinului, de urmaș în canonicie a celui decedat. Cei ce cunosc pe noul ales — și cine nu-l cunoaște, mai ales în arhidieceză? — au un motiv mai mult să se bucure de această alegere, care dovedește că strădaniile conștiințioase în via Domnului sunt și ele văzute, respectate și apreciate după cuviință. — Felicitările noastre!*

Maica Sfântă proclamată ocrotitoarea tineretului universitar polonez. Gândului mai vechiu al studenției universitare poloneze de a-și alege drept scutitoare pe Maica Domnului i-a dat aprobarea și binecuvântarea sa arhierescă E. Sa cardinalul-arhiepiscop Kachowski al Varșoviei. Pentru actul juruinței solemne a fost aleasă ziua de 6 Mai c. Mii și mii de universitari s'au prezintat în această zi la vestitul loc de pelerinaj Czenstochowa, unde, în cadru de festivități grandioase, s'au legătuit săr-

larg și anume așa, că duhovnicii, la orice caz cumpănind totul cu prudență, pot să schimbe voturile chiar și în lucrări de mai redusă valoare.

XI. Nimănui să nu i-se deie deslegare la citirea cărților oprite, mai ales a celor interzise de can. 2318 § 1 sub pedeapsa excomunicării⁵⁾, decât după ce le-a predat Chiarului sau chiar și duhovnicului, ori altcuiva care-i îndreptățit să le rețină; respectiv numai după ce a promis cu toată seriozitatea că le va nimici, ori le va preda îndată ce-i va fi cu putință.

XII. În ce privește imputernicirea de a schimba vizitele sfinte la biserici, ori de a dispensa dela ele, sunt a se ținea în seamă celea ce urmează:

1. Întru cât cineva a obținut dispensă dela vizitarea vreunei sau altei biserici respectiv oratoriu, fără îndatorirea de a cerceta în schimb altă biserică sau oratoriu, să știe că vizitele sacre rămân totdeauna douăsprezece de îndeplinit, cari, prin urmare, sunt a se săvârși într'alte biserici sau oratorii (capele). Deoarece dispensarea dela cercetarea unei anumite biserici nu-i tot atâta cu scărișarea numărului vizitelor.

2. De cumva, cineva, înafară de dispensa dela cercetarea vreunei biserici ar cere și scăderea numărului vizitelor, duhovnicul unuia ca acesta să-i prescrie atâtea rugăciuni de rostit, câte au fost vizitele dela cari a fost dispensat; rugăciuni ce nu trebuie să se deosebească de cele ce se zic cu prilejul vizitelor.

3. De s'ar întâmpla ca vre-un binecredincios dornic să facă sfintele vizite cum se cuvine, ajungând la biserică, o află închisă; respectiv, indiferent din ce motiv, e împiedecat să intre: în acest caz ajunge să reciteze înaintea ușilor bisericii rugăciunile prescrise. Numai cât vizita trebuie să fie cucernică și din devotament, adică făcută cu gândul de a cinsti pe Dumnezeu; gând ce se va vădi oarecumva prin însași ținuta externă reverențioasă.

4. Rugăciunile vocale prescrise pot fi recitate și alternativ. Referitor la muți se găsesc dispoziții în can. 936⁶⁾.

XIII. Vizitarea celor patru biserici nefiind ceva poruncit în sine, ci o lucrare impusă numai celor ce, din voință cu totul liberă, țin să aibă parte de indulgența jubilară, duhovnicii privilegiați, de câte ori din motive raționabile vor scuti pe penitenți, în întregime ori în parte, de această povară a vizitelor, să aibă grijă să nu le schimbe într'alte lucrări pe cari penitentul și de altcum ar trebui să le îndeplinească pe alt titlu de datorință propriu zisă.

⁵⁾ Cf. can. 936: Muții pot câștiga indulgențele anexate rugăciunilor publice dacă-și vor ridica mintea și inima spre Dumnezeu dimpreună cu ceilalți credincioși ce se roagă, și în același loc; dacă-i vorba de rugăciuni private, e de ajuns să le reciteze mental, respectiv să le exprime prin semne, ori și numai să le parcurgă cu ochii.

XIV. Pentru câștigarea indulgenței Anului Sfânt nu importă chiar nimic împrejurarea că spovedania și cuminecarea s'au făcut înainte de vizitarea celor patru biserici, s'au intercalat ori au premers; are însempătate și trebuiește un singur lucru: actul final al lucrărilor prescrise, care poate fi și sf. împărțășanie, amăsurat can. 925 § 1⁷⁾, să fie săvârșit în statul grației. Care va să zică: dacă cineva, după ce s'a mărturisit, dar înainte de ce ar fi îndeplinit ultima lucrare prescrisă pentru dobândirea indulgenței jubilară, s'ar fi întâmplat să cază din nou în păcat de moarte, unul ca acesta trebuie să repete mărturisirea, întrucât ar resta ca numai după aceasta să se cuminece. Altfel va fi destul să se împace cu Dumnezeu prin actul contrișunii perfecte.

Directivele acestea, adoptate condițiilor disciplinare de azi, au fost date la lumină în urma poruncii Preafer. Părinte, din mila Proniei cerești Papa Piu XI, ca să slujască tuturor de normativ constant și sigur întru interpretarea imputernicirilor ce vor fi în vigoare și a lucrărilor de săvârșit în vederea câștigării indulgenței jubilară prilejite de proxima extindere a Anului Sfânt la întreaga lumea catolică.

Dat în Roma, din Palatul S. Paenitentiară, în ziua III a lunii Aprilie, anul MDCCCXXXIV (L. S.) *L. Card. Lauri*, Paenit. Major, și *I. Teodori*, Secretar.

⁷⁾ Cf. canon 925 § 1: Pentruca cineva să fie în stare de a câștiga indulgențe, trebuie să fie botezat, necomunicat, în statul grației (cel puțin la sfârșitul lucrărilor prescrise) și să fie supusul celui ce concede indulgențele.

⁵⁾ Cf. can. 2318 § 1: Cad, ipso facto, în excomunicare rezervată în mod special Scaunului Apostolic, — fiind vorba de lucrări publicate, — cei ce editează cărți de-ale apostatilor, ereticilor și schismaticilor, în cari e susținută apostasia, erezia sau schisma; asemenea și cei ce apără aceste cărți și altele oprite nominal prin vreo Scrisoare Apostolică, precum și aceia cari, știind că sunt oprite și neavând nici permisia recerută, le cetesc sau le rețin.

bătorește, în sanctuarul Jarna-Gora, să rămână credincioși slujbei Preacuratei, împrumutând sufletul ei smerit, curat, drept și străduitor spre tot binele.

Reîntoarcerea flului rătăcit. Fusese preot catolic, și răspundea la numele de *Pamfi C. Depew*, de loc din Statele Unite. Neîndestulit cu treapta sa ierarhică, trece la secta schismatică „Old Catholic Church”, unde visa să ajungă arhiepiscop. Dar odată intrat în nouile legături, nu mai are liniște sufletească. O vreme se luptă cu sine, încearcă să-și adoarmă conștiința, — zadarnic. În sfârșit ia hotărârea mântuitoare: Scula-mă-voiu și mă voiu duce... Și s'a sculat, și a venit la sânul părintesc pe care-l părăsise. Declarația sa, publicată de serviciul de presă „National Catholic Welfare Conference” arată adâncă sa căință de pasul nefericit făcut când cu înrolarea la schismatici. După abjurația rătăcirii, va fi admis la primirea SS. Taine. Deocamdată însă e oprit dela celea Sfinte.

Apostoli ai presei bune. S'au dovedit de atari o mână de alumnii ai colegiului „S. Iosif” din Trincomalie. Aceștia în ultimele 12 luni au răspândit prin bibliotecile, sălile de lectură, școalele, și până și prin leproseria din localitate, nu mai puțin de 25.000 de tipărituri bune. Cer și capătă asemenea tipărituri dela prieteni și binevoitori din Anglia, Irlanda și Statele Unite. Aci le face servicii un bătrân trecut de 60 de ani, care, Duminecă de Duminecă, umblă din poartă în poartă, cerând gazete, reviste și broșuri cetite, ca să le trimită celor din Ceylon-ul depărtat (acolo-i Trincomalie). Cari, la rândul lor, cecece primesc în dar, tot în dar dau. — Apostolia aceasta, între altele, a înregistrat și o seamă de convertiri.

Locale. Joia viitoare, de praznicul Înălțării Domnului, va predica în catedrală păr. *Octavian Modorcea*, prof. la liceul de băieți; iar Dumineca ce-i urmează, — a Sfinților Părinți, — va predica păr. *Dr. Coriolan Suciu*, așijderea profesor la liceul de băieți.

— Societatea de lectură a elevilor dela Școala Normală a aranjat Dumineca trecută o reușită *producțiune artistică*, în sala de gimnastică a liceului de băieți. Punctul culminant a fost comedia în trei acte: *Mușcata din fereastră* de V. I. Popa. — Disciplinați și bine pregătiți, tinerii noștri debutanți s'au achitat cu cinste la toate punctele programului producției.

„Legion Of Decency.” Pe românește: Liga decenței. A luat ființă în Washington (America de Nord), la inițiativa unei comisii episcopale însărcinată cu studiarea spectacolelor cinematografice. În declarația de membru se precizează: *Doresc să fac parte din liga decenței, care condamnă filmele stricțioase. Mă unesc cu toți câți protestează împotriva lor, ca fiind o primejdie gravă pentru tinerime, pentru viața de familie, pentru țară și pentru religie.* Organul industriei cinematografice, *Box Office* din Oklohama, scrie îngândurat că această acțiune a clerului catolic se și resimte deja și are toate șansele să crească enorm.

Pelerinaje de Ispășire. Se țin în Germania. S'au început spre sfârșitul războiului mondial în Köln, cu programul: Să plece, grupuri-grupuri de bărbați, — *numai bărbați* — Sâmbătă spre Dumineca Paștilor, noaptea, dela 11—2 spre ziua, în procesiune, recitând rosariul dela Dom până la biserica Maicii Indurerate, traversând mai multe străzi ale cartierului muncitoresc. La apelul lansat în acest an au răspuns pentru întâia dată cam 3000 de bărbați. An de an le-a crescut apoi numărul acestor pelerini. Anul acesta au luat parte la pelerinajul din chestie 38.000 de bărbați. Ajunși în fața bisericii iluminate, n'au putut face altceva decât să defileze în fața sanctuarului și a chipului Indureratei așezat pe o masă, la poala unei cruci.

uriașe. De aci s'au împărțit pe la alte biserici, unde s'au mărturisit, au ascultat sf. liturgie și s'au cuminecat. În catedrală a slujit însuși cardinalul arhiepiscop al locului, iar pe cei 7000 de evlavioși câți au rămas aci i-au împărțit 17 preoți, la alte 10 altare. — Pilda pelerinajelor dela Köln a fost imitată la Bonn, Siegburg, Siebengebirge, și aiurea, cu mii și mii de aproprieri de Sf. Taine.

Aviz. Direcțiunea Școlii Normale Române Unite din Oradea anunță că, la dorința Domnului Ministru al Instrucțiunii *Dr. C. Angelescu*, serbările jubilar ale școlii se amână pe data de 28 Maiu. a. c.

Dela Univ. Populară „Nicolae Iorga” din Vălenii de Munte. Cursurile de vară ale Universității Populare „Nicolae Iorga” din Vălenii de Munte, se vor ține între 15 Iulie — 15 August 1934. În timpul cursurilor va funcționa, ca și în anii trecuți, o cantină și căminuri pentru băieți și fete. Costul este de Lei 1.100, de persoană pe întreaga lună. Inscriserile pentru cursuri se fac pe adresa următoare: *Universitatea Populară „Nicolae Iorga”, Bulevardul Șchitu-Măgureanu No. 1, București I*, — unde se găsește Secretariatul cursurilor.

Convocare. Domnii membri ai Secțiunilor științifice-literare ale *Astrei* se convoacă prin aceasta la ședința festivă de sfârșit de an, ce se va ținea *Luni, la 21 Mai a. c.* orele 6 p. m. (sf. Constantin și Elena), în localul din Calea Moșilor Nr. 76; cu următoarea *Ordine de zi*: 1. Deschiderea ședinței de către preș. *Dr. Iuliu Moldovan*; 2. Vasile Gediș, cuvântare de l. Lupaș; 3. Președintele *Astrei V. Goldiș* de I. Agârbiceanu; 4. Rapoartele Secțiunilor; 5. Raportul Secretariatului General al Secțiilor; 6. Eventuale propuneri; 7. Inchiderea ședinței. *Cluj, la 4 Mai 1934 (L. S.) ss Dr. Iuliu Moldovan* președintele; *Ion Agârbiceanu*, secretarul secțiilor.

Întrunire colegială de 15 ani. Absolvenții Liceului din Blaj, promoția 1918/19, precum și aceia cari începând clasa a VI-a liceală în anul școlar 1916/17 n'au putut termina regulat liceul din cauza războiului, se invită cu drag la întrunirea colegială de 15 ani, pe ziua de 11 Iunie a. c. orele 9 din zi. Aderiunile se comunică până în 3 Iunie a. c. la adresa: *Dr. Vasile Aftenie*, profesor la Academia teologică, Blaj.

Telefonul „Unirii”

C. Ceheiu. Am dispus să Vi-se trimită Nr. 36 din 9 Septembrie 1933 al „Unirii”. Acolo veți găsi toate lămuririle dorite. — Textul regulamentului care, între altele, oprește sectele religioase de a face servicii religioase sub cerul liber, s'a publicat în „Monitorul Oficial” din 24 August 1933.

B. Cluj. Din păcate, ne-a scăpat din vedere declarația pe care a făcut-o d. ministru Sasu unui redactor al zărilor „Dimineața”, în legătură cu dania prințiară pe care călătorul nostru consiliu de miniștri a ținut să o facă, din prilejul popasului dela Cluj, episcopiei ortodoxe de acolo. I-a dat, se știe, minunatul palat al „Casei Pădurilor”, din fața noii catedrale, care va fi prețind ca la 20 milioane Lei, luând în schimb dela „Preafericitul” Ivan o casă de c. 5 milioane. Pentru biserică noastră d-lui Tătărașcu nu i-a mai rămas, firește, de cât un zămbet amuzant și grația de-a se fi milostivit a lua o cină la masa ospitalieră a Preasf. Iuliu, în casa luată pe datorie. — Totuși n'am zis nimic. Nu ne-am supărat. Statul a făcut un dar bisericii surorii, care va ști munci, în schimb, pentru binele sufletelor și, deci, a statului. Dacă pentru noi n'a mai avut nici măcar o vorbă bună — care de altfel pe actualul Premier îl costă așa de puțin — asta îl privește. Sunt multe chipuri de-a înțelege echitatea. Supărătoare și uluitoare rămâne însă pomenita declarație a d. Sasu. Nici sas sadea să fi fost, străin pe aceste plaiuri, nu i-ar fi fost îngăduit s'o facă. Ar fi zis — dacă, bineînțeles, informația noastră și scrisul gazetei amintite sunt exacte! — că guvernul s'a văzut îndemnat să facă pomenita danie, fiindcă până în ziua de astăzi episcopia ortodoxă a Clujului se găsește în situație mai rea decât cea unită. S'a gândit, de sigur, la situația ei materială. Cealaltă, se pare, nu-l prea interesează. — Acum, oricine putea face astfel de declarații, dar nu un ministru. Și nu cel al domeniilor. N'ar fi avut decât să ceară câteva date despre ajutoarele pe care departamentul său le-a dat sărăcuței eparhii a păr. Ivan, și n'ar mai fi riscat astfel de justificări. Și dacă mai doria și alte lămuriri, ar fi aflat ușor, că noia eparhie, pe care o lămurim, are o avere de cel puțin 100 milioane L. adunată toată în prea puțini anișori. Din ce? Și, de altă parte, ar fi putut ști, că „bogata” noastră eparhie n'are nici măcar atâta, cu cât să plătească datoria pentru reședința episcopescă. — Rău a făcut deci d. ministru că a grăit fără să fi fost informat. Căci nu putem bănuși, că a cunoscut realitatea, și totuși a vorbit cum ni-se spune că a vorbit. — Să sperăm totuși, că informația noastră e greșită. Dacă nu, o deziluzie în plus, nu ne mai împresionează!

V. Baia Mare. Așa ceva și nu chiar așa. Cazul de conștiință se prezintă, exact, în felul următor: Um absolvent de teologie, de al nostru, care are și acum strânse legături cu biserica, ajunge prefect, cu reședința într'un oraș unde noi avem biserică catedrală, iar cultul ortodox, disprețat, abla o capelă. Totuși prefectul se

prezintă oficial, cu funcționarii în subordine, la această capelă la slujba Ivierii, din noaptea Paștilor. — Așteptăm și noi, cu tot interesul, deslegarea cazului. Nu pe cea principiară, de sigur. Asta-i limpede și ușoară pentru oricărui cunoaște puțină teologie. Ci pe cea practică. Asta-i mai interesantă!

Administrația Centrală Capitulară, Blaj

Nr. 457—1934.

Inchiriere

Se aduce la cunoștință, că începând cu ziua de 1 Sept. 1934 se dă în chirie casa fondului de Penste arhidiecezan din strada Axente Severu Nr. 1, pe timp de 3 ani.

Cei ce reflectează la acest cuartir își vor înainta ofertele de chirie, închise, la Administr. Centr. Capitulară, până în 24 Maiu 1934 ora 12 Blaj, la 11 Maiu 1934.

Ștefan Roșianu
admin. capit. int.

Administrația Centrală Capitulară, Blaj

Nr. 406—1934.

Inchiriere

Se aduce la cunoștință, că începând cu ziua de 1 Iulie 1934 se dă în chirie casa fondului *Popelovici-Gyulai* din strada Regina Maria Nr. 5, fără localul de frizerie, pe timp de 3 ani.

Cei ce reflectează la acest cuartir, își vor înainta ofertele de chirie, închise, la Administrația Centrală Capitulară până la 24 Maiu 1934 orele 12.

Blaj, la 11 Maiu 1934.

Ștefan Roșianu
admin. capit. int.

Citiți și răspândiți

„UNIREA”

In atenția parohiilor
curatoratelor bisericesti

COMANDAȚI

GLOPOTE

de calitate superioară, la cel mai mare
depozit românesc din Ardeal:

ALEXANDRU ANCA

CLUJ, Str. Regina Maria No. 43.

TOT AICI: Policandre, Sfeșnice, cruci, Ornate și Recvizite bisericesti, Prapori, Cărți și imprimate preoțești și de rugăciuni. „CĂRAREA FERICIRII” aprobată de P. S. S. Episcopul Hossu, legată în celuloid 450; în piele 3—400; în pânză 150; în carton tare 100; broșat 75 Lei, conține toate rugăciunile, paraclisul și slujba. CĂRTICICA LUI SFT. ANTONIE DE PADUA în legătură carton tare 25, broșat 20 Lei. Diferite predici, VERSURI LA MORȚI (cântări funebre pentru femei, bărbați și copii) Lei 32. — Teatre populare și școlare, monoloage, dialoge. — Medalii de aluminiu pt. Reuniuni, cu inscripție dup dorință, etc.

Se execută Iconostase după cerință, cu Prețuri convenabile.

Gereți Oferte.

Cereți prețurii detaliate